

Список використаних джерел:

1. Бобровский В. П. Тематизм как фактор музыкального мышления. Вып. 1 : очерки. Москва : Музыка, 1989. 268 с.
2. Гат Й. Техника фортепьянной игры / пер. с венг. Эржебет Фоно. Москва : Музгиз ; Будапешт : Корвина, 1957. 232 с. : ил., нот. ил.

Кудрявец Н.В.

студентка,

Київський університет імені Бориса Грінченка

ПРЕДСТАВНИКИ ПЕЙЗАЖУ ХХ СТОЛІТТЯ

Одним з найвидатніших представників ліричної лінії Українського пейзажного живопису ХІХ – початку ХХ століття є талановитий Український художник Іван Труш. Пейзажі Івана Труша, як правило, безлюдні, але завжди та всюди відчувається незрима присутність людини, гаряче закохана в рідну природу, краса якої існує тільки для неї. Ця присутність проявляється не стільки в розкиданих то тут, то там, скільки в тому схвильованому почутті художника, який надихає всі свої твори. Труш завжди творчо і дуже унікально інтерпретує те, що бачить і відтворює на полоті. Кожен його твір сповнений живих почуттів, активного людського підходу до природи. Його пейзажі наділені зворушливою любов'ю до природи своєї батьківщини, поетичних сцен із життя гуцулів. До кращих пейзажів Івана Труша слід віднести його велике полотно «Захід сонця в лісі», «Кримський берег», «Пейзаж з кепарисами», «Травнева ніч», «Пейзаж з березою».

Сергій Васильківський, Петро Левченко, Михайло Беркос та Михайло Ткаченко – є основоположниками харківської пейзажної школи. Цим художникам притаманне тонке, ліричне та поетичне сприйняття рідної природи, інтерес до української історії, археології, етнографії, фольклору.

Розквіт пейзажного жанру в українському живописі останньої чверті ХІХ – початку ХХ століття на Слобожанщині – явище, значення якого виходить за рамки суто мистецьких проблем. Це було обумовлено загальним бажанням української інтелігенції пізнати душу народу та

його історичну долю. Важливим стимулом для розвитку мистецького центру в Харкові стало розуміння національної ідентичності як основи процесу відродження українського мистецтва.

Сергій Іванович Васильківський – російський і український живописець-пейзажист.

Найбільш відомі роботи: «Весна», 1885; «Пейзаж», 1886; «Полювання на куріпок», 1888; «Околиці Хелоса, в Іспанії», 1888; «Запорожець на розвідках», 1889 (робота знаходилася в колекції Таганрозького краєзнавчого музею, в 1941 р викрадена окупантами); «Козачий пікет», 1888, Харківський художній музей; «Сторожа Запорозьких Вольностей» («Козаки в степу»), близько 1890, Національний музей образотворчого мистецтва; «На варті», о. 1890, Одеський художній музей; «Козак в степу. Тривожні знаки», 1905 Сумський художній музей; «Козача гора», 1890, Харківський історичний музей імені Н.Ф. Сумцова; «Козаче поле», о. 1890, Сумський художній музей; «Кубань», Краснодарський крайовий художній музей імені Ф.А. Коваленко.

Улюблений сюжет Васильківського – озброєний козак-вершник в степу, або група козаків на сторожі, в кінному поході чи на відпочинку.

Художник Сергій Васильківський залишив майже 3000 робіт, в останні дні життя півтори тисячі з них він передав Харківському художньому музею. На жаль, велика частина з них загинула під час Великої Вітчизняної війни, і сьогодні в музеях і приватних збірках знаходиться близько 500 його творів.

«Загальна історія мистецтв» характеризує Васильківського як представника української національної школи живопису, який продовжував традиції передвижників, виділяючи стінні розписи в Полтавському земському будинку «Вибори полковника Пушкаря», «Бій козака Голоти з татариним» (1900-1914). Для художника характерний інтерес до національних образам і історії.

Михайло Степанович Ткаченко – український живописець і графік, майстер пейзажного живопису і мариніст.

Найбільш відомі роботи: «Вітрильник. Середземне море» (1893); «Весна» (1907); «Бій брига «Меркурій» з турецькими кораблями 14 травня 1829 роки» (1907); «Місячна ніч. Крим».

Роботи художника зберігаються в Національному художньому музеї України, музейних зібраннях Харкова, Львова та інших міст.

Серед видатних майстрів українського образотворчого мистецтва другої половини XIX ст. протягом століть творчість художника В.Д. Орловського займала важливе місце. Вихований на найкращих традиціях українського мистецтва, він присвятив більшість своїх робіт зображенню природи рідної України. Розквіт творчості В.Д. Орловського припадає на 70-80-ті роки 19 століття. У цей період художник виконав найкращі можливі твори, що зображали нові естетичні вказівки. Центральною темою в його творчості є українські теми, до яких він звернувся в середині 1970-х. Це звернення врятувало його від згубного впливу академізму, спрямувало його пошуки в одне русло з головною лінією розвитку вітчизняного реалістичного пейзажу II половини XIX століття. Численні картини Орловського, присвячені українському селянському життю та українській природі, віддзеркалювали ідейні зв'язки художника з передвижництвом. У цих творах немає присмаку «малоросійщини», який був таким дорогим для деяких шанувальників «української екзотики». Більшість його пейзажів такі ж справжні і привабливі, як натура. Художник завжди наполегливо працював і за своє життя зміг зробити багато роботи. Майстерність реалістичного художника особливо яскраво проявляється в картині «Будинки в літній день». Інша картина «Жнива» – побудований на сильному контрасті світла і тіні.

У природі перед бурею: небо блакитне до чорного, останній сонячний промінь падав на поле, та засвітився на пшениці золотом. Що стоїть високою стіною. Цей мотив перед бурею природи успішно розвинув учень Орловського М.К. Плимоненко в картині «Перед грозою», створивши ще більш динамічний пейзажний образ.

Пройняті любов'ю до рідного краю, твори Р.П. Орловського поетично оспівують природу українського пейзажу. Його ім'я належить до кращих митців українського образотворчого мистецтва, що своєю творчістю збагатили скарбницю українського реалістичного мистецтва.

Характеризуючи мальовничу мову пейзажів, присвячені Україні, необхідно відзначити роботи чудового українського живописця С.І. Світлицького. Творчість С.І. Світлицького займає одне з чільних місць образотворчого мистецтва України кінця XIX – початку XX ст. Він – один із художників, творчість яких визначила найвищі досягнення українського пейзажного живопису. Картини Світлицького глибоко демократичні за сюжетним та ідейним змістом, вони зачаровують нас щирістю, духовним образом природи, майстерністю виконання і в наш

час зберігають як свою художню цінність, так і значення для розвитку пейзажного мистецтва України. Він дивиться на пейзаж, наче очима звичайних людей, які так часто присутні на його картинах. Їх радість і смуток пов'язані зі станом природи, вони підкреслюють це. У творах художника немає навмисної краси. В них лише правда, правда життя, зображення мислячим митцем, зігриває його любов до природи.

Світлицький обрав Україну своїм місцем проживання, краса та привілей природи впали йому в душу ще в дитинстві та підліткові роки, коли кожного літа він приїжджав на батьківщину писати етюди. Важливе місце в мистецтві пейзажу займає творчість українського живописця Сергія Світославського. Український пейзаж – найчисленніший твори Світославського. Вони зображають природу в усі пори року. Художник любив писати зиму і майже весну. Світославський, як і інші українські художники кінця XIX – початку XX століття, часто звертався до міського краєвиду. І він малював більше пейзажу Києва, ніж хтось із художників того часу. Він зображував переважно вулиці Куренівки та Подолу, передмістя Дніпра, види Києва з берега Дніпра. Усі ці роботи – це реальні аспекти минулого міста. При цьому більшість із них тонко передають стан природи. Найважливіша праця Світославського у 90-х роках і одна з найкращих у всій творчості художника – полотно «Воли на оранці». У ньому на зміну інтимній ліричності, камерності приходять епічне зображення природи, зігрите теплою поетичністю. Величезні поля, характерні для степової України, тягнуться до обрію. На задньому плані велично розвивається упряжка волів, а над усім цим розкинулась широта неба.

Найціннішим для нього була правда життя, гуманістичний пафос твору. На його думку, художник країни повинен з'ясувати, розкрити природу, щоб людина змогла пізнати її краще і через неї – і себе. Художник таким чином естетично збагачує людину, виховує в ній великі почуття, допомагає їй піднятися над буденністю. Він глибоко переконаний, що мистецтво повинно бути настільки значущим і з усією силою впливати на розум і душу служити людині.

Михайло Андрійович Беркос – російський і український художник грецького походження. Працював переважно в жанрі пейзажу, випробувавши помітний вплив європейського імпресіонізму. Працював маслом і аквареллю. У своїх роботах часто звертався до теми української природи.

Майже вся творчість (350 полотен і етюдів) Беркоса, що зберігалось у нього вдома, після його смерті було спалено його дружиною. Однак його роботи збереглися в музейних фондах Харкова, Києва, Москви, Санкт-Петербурга, Ульяновська, Ставрополя, Алупки, Північної Осетії, Німеччини, Франції та Швейцарії. Ім'я Беркоса носить одна з вулиць міста Харків. Основною темою мистецтва художника протягом усього його творчого шляху був український пейзаж, специфічні особливості природи, характер рослинності. Беркос любив писати при квітучих. Сільські вулички з білими хатами і пишними деревами, квітучі поля льону та гречки – його улюблені мотиви: полотна «Льон цвіте» (1893), «Гречка цвіте» (1894), «Липень. Маки розквітають» (1913), «Яблуна цвіте» (1919). Його етюди «Повні маки» (1885), «Долина», «Льон» (1893) відзначені завершеністю, продуманістю композиції, свіжістю колориту, особливою вишуканістю.

Маліков В.В.

аспірант,

Науковий керівник: Несен І.І.

кандидат історичних наук,

Національна академія керівних кадрів культури та мистецтв

ТРАНСФОРМАЦІЯ МИСТЕЦЬКОЇ ПЛАСТИКИ ДНІПРОВСЬКОГО МИТЦЯ ТАРАСА ТРИНДИКА

Тараса Триндика можна вважати одним із найяскравіших представників дніпровського постмодернізму. Характер трансформації мистецької пластики художника протягом десятиліть є ґрунтовним полем для численних досліджень.

Тарас Вікторович Триндик народився 1 травня 1973 року у м. Дніпродзержинську (нині м. Дніпро) [4]. Вагому роль у його мистецькому становленні зіграли викладачі профільних дисциплін художньої школи та художнього училища. Зокрема, Тарас Триндик згадує першого педагога В.М. Богоноса – викладача та директора Дніпродзержинської художньої школи. За словами митця, саме він, будучи талановитим акварелістом, зумів викликати сплеск цікавості до